

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

**до проекту Закону
про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо цифровізації
судочинства та удосконалення наказного провадження у цивільному
судочинстві
(реєстр. № 9090 від 10.03.2023)**

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації розглянув на своєму засіданні (протокол № 102 від 22 червня 2023 року) проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо цифровізації судочинства та удосконалення наказного провадження у цивільному судочинстві (реєстр. № 9090 від 10.03.2023), поданий Кабінетом Міністрів України.

Згідно з пояснювальною запискою до законопроекту його метою є запровадження дієвих механізмів здійснення судочинства дистанційно в умовах воєнного чи надзвичайного часу, зокрема, шляхом запровадження можливості здійснення судочинства в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням суддею власних технічних засобів в порядку, визначеному процесуальним законом; закріплення можливості свідка, перекладача, спеціаліста, експерта, секретаря судового засідання брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду, приведення у такому засіданні до присяги свідка, перекладача, експерта, фіксування судового засідання в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду технічними засобами; ухвалення судових рішень з використанням електронного підпису без складання їх у паперовій формі, запровадження можливості проведення зборів кредиторів у справах про банкрутство (неплатоспроможність) в режимі відеоконференції, а також спрощення порядку та скорочення строку розгляду справ щодо стягнення заборгованості за договором (іншим, ніж про надання житлово-комунальних послуг, електронних комунікаційних послуг, послуг телебачення та радіомовлення), укладеним у письмовій (в тому числі електронній) формі, якщо сума вимоги не перевищує ста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Розглянувши законопроект в межах предметів відання, члени Комітету зазначають наступне.

Проектом пропонується доповнити Кодекс адміністративного судочинства України, Цивільний процесуальний кодекс України, Господарський

процесуальний кодекс України новими положеннями, які передбачатимуть можливість проводити судові засідання в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів в порядку, визначеному процесуальним законом, в умовах воєнного чи надзвичайного стану (абзац 5 частини другої статті 194¹ КАСУ, абзац 5 частини другої статті 211¹ ЦПК, абзац 5 частини другої статті 196¹).

Відповідно до запропонованих змін передбачається, що в умовах воєнного чи надзвичайного стану підтвердження особи учасника судового процесу здійснюється із застосуванням електронного підпису, а якщо особа не має такого підпису, у порядку, визначеному Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» або Державною судовою адміністрацією України.

Разом з тим, слід зазначити, що Законом України від 01.12.2022 № 2801-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення укладення угоди між Україною та Європейським Союзом про взаємне визнання кваліфікованих електронних довірчих послуг та імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері електронної ідентифікації» (далі- Закон № 2801-IX) (набрання чинності 31.12.2023) внесено зміни, зокрема, до Кодексу адміністративного судочинства, Цивільного процесуального кодексу, Господарського процесуального кодексу України в частині підтвердження особи учасника судового процесу згідно з якими:

«Учасники справи беруть участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів та засобів електронної ідентифікації, що мають високий рівень довіри, відповідно до вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», у порядку, встановленому Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів).

Під час дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», учасники справи можуть брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів. Підтвердження особи учасника справи здійснюється з використанням засобів електронної ідентифікації, що мають високий рівень довіри, відповідно до вимог Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», а в разі їх відсутності – у порядку, визначеному Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» або Державною судовою адміністрацією України».

На думку членів Комітету в умовах воєнного чи надзвичайного стану підтвердження особи учасника судового процесу має здійснюватися у такий же спосіб.

Також, зазначаємо, що згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про електронні довірчі послуги», використання кваліфікованих електронних підписів та печаток забезпечує високий рівень довіри до схем електронної ідентифікації. Використання удосконалених електронних підписів та печаток забезпечує середній рівень довіри до схем електронної ідентифікації.

Пунктами 23, 44 частини першої статті 1 зазначеного Закону визначено, що: кваліфікований електронний підпис – удосконалений електронний підпис, який створюється з використанням засобу кваліфікованого електронного підпису і базується на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа;

удосконалений електронний підпис – електронний підпис, створений за результатом криптографічного перетворення електронних даних, з якими пов'язаний цей електронний підпис, з використанням засобу удосконаленого електронного підпису та особистого ключа, однозначно пов'язаного з підписувачем, і який дає змогу здійснити електронну ідентифікацію підписувача та виявити порушення цілісності електронних даних, з якими пов'язаний цей електронний підпис.

З огляду на зазначене, пропонуємо у тексті проекту Закону слова «електронного підпису» замінити словами "кваліфікованого електронного підпису або засобів електронної ідентифікації, що мають високий рівень довіри».

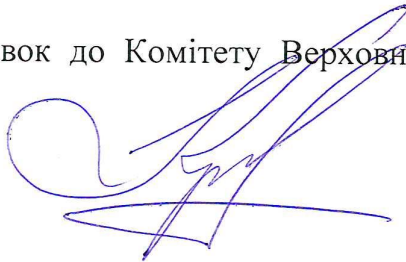
Члени Комітету зауважують, що під час підготовки законопроекту до другого читання необхідно звернути увагу на набрання чинності 31.12.2023 Законом № 2801-ІХ.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив рішення:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань правової політики врахувати зауваження під час підготовки до розгляду проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо цифровізації судочинства та удосконалення наказного провадження у цивільному судочинстві (реєстр. № 9090 від 10.03.2023), поданого Кабінетом Міністрів України.

2. Направити Висновок до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО